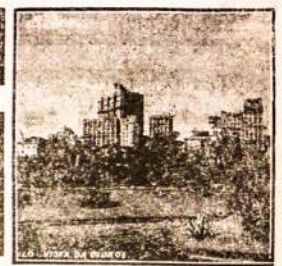

L I E T U V I S

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

S-ti METAL.

SÃO PAULO, 1936 m. Vasario - FEVERIO mėn. 8 d.

NR. 6 (370)

Dėl reformų mūsų mokyklose.

Praeitam «Lietuvio» numery buvo rašyta apie mokytojų pakeitimus S. Paulo liet. mokyklose. Kaip žinome, perkelti trys lietuviai mokytojai ir priimta nauja mokytoja į V. Belos mokyklą. Taip pat priimtos keturios naujos brazilės mokytojos, vieton trijų išėjusių ir vienos atleistos.

Dėl šių reformų mūsų kolonijoje kilo nemažai triukšmo, nesuipratimų ir cinėjų. Šias reformas daryti išsunkę gyvas reikalas. Tas reikalas mūsų kolonijai labai nemalonus ir todėl nenorė jome jo viešumon kelti. Bet pasirodo, kad kolonijoj atsirado keletas kurstytojų ir agitatorių, kurie visą reikalą savai aiškina, kursto žmonės ir daro be tvarkę mokykloje. Akivaizdoje šių faktų jaučiame reikalo duoti visuomenei platesnį paaiškinimą, nors gal tie paaiškinimai kažkam bus ir nevisai malonūs.

Pirmiausia dėl brazilų mokytojų. Trys brazilės mokytojos pasitraukė savo noru, išeidamos dirbti kitur. V. Anastazijos mokyklos brazilė mokytoja atleista dėl to, kad neparuošė mokinių išleidžianiams ezaminams iš brazilų kalbos.

Daugiausia triukšmą ir kalbų kilo dėl mokytojų V. Nalivaikos, L. Gaigalo ir E. Pažeros perkeltimo. Šios perkeltimo kiekvienas savai aiškina ir daro savo išvadas Turime pasakyti, kad lietuvių mokytojų perkeltimai padaryti Konsulo p. P. Gaučio valia ir tai dėl labai rimtų priežasčių. Jaučiama moralės pucelės blogos valios žmonių klaidinamą visuomenę apie tas priežastis paaiškinoti.

Mūsų visuomenė ne taip senai per gyvenimo keletą didesnių įvykių ir sukėtimų. Vienį jų buvo kilnūs, plni pasišventimo, kaip tai, savų mokyklų, bažnyčios statyba, vargdenių žmonių — darbininkų aukos, kilnus darbas ir t. t. Bovo taip pat nemažai ir negarbingų, cėdos aktų, visokių šmeižtų, neapykantos ir t. p. Sokant įvykius, pstebėta, kad jau metai laiko, kaip visiems mūsų kolonijos neramumams ir blogybėms vadovauja Mokes lietuvų mokytojai V. Nalivaika, P. Korsakas ir keletas jų asmeniškų bičiulių. Tai skaudus, bet tikras faktas.

Kad visuomenei būtų aiškiau turi me kalbėti ne žofžniais bet faktais. Praeitais metais mokytojas V. Nalivaika už netvarkingumą piniginiuose reikaluose nekarta buvo įspėtas buvusio Konsulo Dr. Maciūlo, kas davė pagrindo jam susipykti su konsulu. Nepaprastą triukšmą V. Nalivaika pakėlė, kada konsulas neleido jam vykti į Pasaubio Liet. Kongresą. Jis pradeda su Konsulu kovą, įveldamas net kai kurias jam patikėjusias organizacijas ir pagaliau savavališkai išvaizduoja į Kongresą. Konsulas Dr. Maciūlis savo raštu Užs. Reik. Ministerijai jį atleido iš pareigų.

Prieš išvaizduodams V. Nalivaika pradeda agitaciją «Vilties» S-goje, įsilyja pasitikėjimą L. K. Bendruomenės, «Grūdų» ir išrenkamas atstovauti minėtas organizacijas Kongrese. Išvaizduodams į Kongresą V. Nalivaika nesigailėjo visokiems pažadų savo atstovaujamos organizacijos ir atskiriems asmenims. Jį parėmusiems. L. K. Bendruomenė duoda Nalivaikai 2.700 milreisy kelionę į Lietuvą ir atgal. Lietuvoje jis surinko 1232 Lt. 25 ct. bažnyčios statybai ir gavo iš DULR. 950 litų pašalpos gyventi Lietuvoje ir grįžti Brazilijon. Nežiūrint to, Nalivaika iškvovojo visus surinktus pinigus, ne tik Bendruomenei ne cento nerazino, bet pareikalavo dar 900 milreisy kelionės išlaidoms, nes, girdi 2.700 milreisy kelionė ne užteko. Iš karto Bendruomenė tuos 900\$000 buvo sutikusi Nalivaikai išskaityti iš surinktų Lietuvoje pinigų, bet vėliau sužinojusi, kad jis gavo DULR pašalpą, padarė nutarimą, Nalivaikos reikalavimo nepripažinti. Grįžęs iš Kongreso V. Nalivaika per daro nus organizacijoms pranešimus priklabėjo visokių nesamonių, kad, girdi, Lietuvoje jam buvo daromi visokie trukdymai, jo atstovaujamos organizacijos puolanos ir t. t. Tas davė pagrindą tik sukūrįti vietos žmones. To liau oriprasako'o Klebonui kum. Sugatui, kad mažai plėty Lietuvoje surinkę tik todėl, kad jam aukas rinkti trukdę Vancevicius ir Pežera. Mirus B. Stepo naliūt Nalivaikai ir Korsakui vadovaujant mokykloje buvo daromi visokie mitingai ir rašomos nepamatuotos rezoliucijos prieš atskirus asmenius. Žmonių kurstytoji daugiausia vadovavo P. Korsakas. Žodžiu, Mokes mokykla buvo paversta į nuolatinį neramumų ne santsaikos ir visokių blogybių lizdą. Na įlivaika ir Korsakas su nieku nesiskaitydami, nežiūrint, kad ir naujai paskirto Konsulo P. Gaučio buvo nekarta įeinti, nesiliorė ir nesilioria darė didžiau sios betvarkas mokykloje ir kurste žmones. To liau iškilo n'razųjų dalykų «Vilties» S-goje, kurios pirminku buvo Nalivaika. Pasirodo, kad ir šia V. Nalivaika susikomprimitavo piniginiuose reikaluose. Prieš kiek laiko mokykloje buvo padaryta revizija ir šia paaiškėjo betvarkė atskaitomybėje ir kitur. Visi šie faktai įrodė, kad V. Nalivaika to liau Mokes mokyklos vedėju pasiūlyti negali. Gavęs raštą persikelti Nalivaika nepasileidė kaip drausminzas mokytojas. Per mok. Korsaką ir kitus savo bičiulius pradėjo kiršinti Mokes lietuvų visuomenę ir raginti boikotuoti mokyklą. Sausio 31 d. mokykloje įvyko mitingas, kuriam vadovavo Nalivaikos prieteliai Butrimas, Serbenta, Juodgodis ir kiti. Šie pirmieji nei vienas neleidžia vaikų į mokyklą, o tik stengiasi sukelti audrą. Per mitingą surašytas protestas ir sukurtyti bei

suaugtuoti žmonės pasirašo po agitatorių suredaguotu «protestu». Po raštu pridėdama mokyklos anspauda. Tas aiškiai parodo, kad visas ermydėris buvo daromas su mokytoju V. Nalivaikos ir P. Korsako žinia. Juk mokyklos anspaudos nieks neturi teisės naudoti, apart mokyklos vedėjo.

Vasario 1 d. keletas bobelių per jėga atėmė iš sarzo raktus ir užrakino salę. Tas bobelių «žygis» irgi buvo padarytas su p. Nalivaikos žinia. Žodžiu, Mokytojas Nalivaikai, Korsakui ir jų bičiullams vadovaujant mokykloje daroma didžiausia betvarkė, keliamas triukšmas, boikotuojama mokykla, vilki namas jos perdavimas naujam vedėjui ir imamas žemiausių priemonių, kad tik nesikelti iš vietos. Už šitokį darbą mokytojai Nalivaika ir Korsakas ne tik kad turėtų būt iškelti, bet visai atleisti iš tarnybos. Argi galima toleruoti šitokius kurjuozus, kokie dedasi dabar Mokes mokykloje. Perkeldams Nalivaiką iš Mokes į Bom Retiro mokyklą p. Konsulas pasilegė labai švelniai.

Nalivaikai ir Korsakui šeiminkanjant, mokykla pasidarė skūly, nežiūrint, kad ji jau metai laiko, kaip yra nuosavoje patalpoje. Vasario 5 d. mokykloje buvo nukirsta elektros šviesa, nes nuo lapkričio mėnesio už šviesa nemokėta. Nesumokėta a'ga mokyklos sargui, nemokėta už pašto dėžutę, žodžiu — didžiausia betvarkė.

Prie progos turime pažymėti, kad ir V. Anastazijos mokyklos tėvai buvo patys sušaukę susirinkimą ir ju de'ega cin kreipėsi į Konsulatą, prašydama palikti mok. Gaigalą, tačiau po'čiam mokytojai ir p. Konsului pasiūlymus dalykų žmonės nurimo ir jokio triukšmo nekėlia, nes ten nėra kam kurstyti.

Mums skaudu ir nemalonu, kad šitokie dalykai mūsų kolonijoje dedasi. Kad tuos lindus ir nemalonius faktus turime kelti viešumon. Gyvas reikalas verčia tai daryti. Iš savo pusės mes visai n'ne'irdžiai patariame Mokes rajono lietuviams, ypatinai, kurie leidžia savo vaikūnius į mokyklą, neklausyti agitatorių ir kurstytojų, nepasiduoti jų agitacijai ir netikėti jų visokiems šmeižiams bei provokacijoms. Naujam vedėjui p. L. Gaigalui perėmus mokyklą, ten bus tvarka ir ramybė. Mes ta iš anksto užtikrinam. Mes tikimės, kad naujas vedėjas savo rimtumu ir taktika atstitys mokykloje tvarka ir ramybę, kurios iki šiol ten nebuvo. Šeiminkanjant p. p. Nalivaikai ir Korsakui.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Lietuvos Nepriklausomybės sukaktyviu paminėjimas

visai S. Paulo lietuvų kolonijai įvyks ištadienį, vasario 15 dieną, 7,30 val. vakaro Šv. Antano do Pary salėje su skania

PROGRAMA:

1. Paminėjimo atidarymas (atidaro p. Konsulas P. Gaučys).
2. Tautos Himnas.
3. Prakalbos.
4. Lietuvos Konsulo p. P. Gaučio paskaita.

6. KONCERTINĖ DALIS:

- I. Iš tolimos šalies (trio) J. Stankūno
  - II. Man gaila (duetas) M. Petrausko
  - III. Mano gimtinė (solo) A. Kačanausko
  - IV. Tėvynės meilė nemari (duetas) J. [Naujalis] J. Stankūno
  - V. Pristiminimai iš tėvynės (idilla) J. Stankūno
  - VI. J Vilnių . . . . . St. Navicko
  - VII. Burtai . . . . . J. Naujalio
  - VIII. Aš mergytė . . . V. Paulausko
  - IX. Leiskit į tėvynę . . . V. Paulausko
- Koncertinėje programoje dalyvauja lietuvų kolonijos daininkai: T. Maželka, V. Laurinavičius, J. Vinkauskie nė, St. Vinkauskas, Z. Kraškauskaitė, K. Ambrazevičius, P. Jurgutis, smuik. V. Ozžovalia ir «Vilties» S-gos choras.

6. PAMINĖJIMO UŽDARYMAS.

Įėjimas visiems laisvas. S. Paulo lietuvų kolonija kviečiama kuoskaitin giausiai dalyvauti.

VASARIO 16 DIENĄ, SEKMADIENĮ

lygiai 10 val. ryto Vila Zelinoje prasideda lietuvų katalikų bažnyčios pašventinimo iškilmės, kurios dalyvas daugybė aukštų svečių ir dvasiškių. Bus laikomos iškilningos pamaldos, pamokas las ir šiaip sakomos momentui pritaikintos kalbos.

NAUJOS MOKYKLOS PAMATU PAŠVENTINIMAS.

Tą pat dieną lygiai 3 1/2 val. p. p. bus pašventintas naujos lietuvų mokyklos rūmų kertinis akmuo Parque das Nações, aut rua Argentina ir rua Portugal kampo. Į Parque das Nações vykti bus paruoiti autobusai, kurie išeis iš senjojo turgaus lygiai 3 val. p. p. Taip pat galima vykti traukniu į Santo André stotį.

(skait. 8 pusl.)

LIETUVOJE

Motery policija.

«L. N.» praneša, kad vėl esąs iškeltas sumanymas apie moterų policijos steigimą Lietuvoje. Moterų policijos įstatymo projektas esą jau yra parengtas ir netrukus bus svarstomas ministrų kabinete.

Moterų policijai bus pavesta kova su girtokliavimo išplėtimu jaunomeneje, prostitucijos priežiūra ir kitos moralinio pobūdžio funkcijos. Pirmoji eilė moterų policija bus organizuota Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje ir Marijampolėje.

«Maisto» akcininkų susirinkimas.

Sausio 3 d. Kaune įvyko nepaprastai «Maisto» akcininkų susirinkimas, į kurį atvyko apie 20 akcininkų. «Maisto» direktorius padarė pranešimą apie b-ivės veiklą.

1935 metais «Maistas» supirko 450 tū. st. kiaušnių už kurias ūkininkai gavo su viršum 29 milijonus litų. Žasų 1935 m. — 147.000. Supirktų žasų apie trečdalis dar neparduota.

1534 m. triušių buvo supirkti tik 452, o 1935 m. 26 tūkstančiai. Už eksportuotus produktus «Maistas» įvežęs 32 mil. litų.

Po pranešimo vienas akcininkas ūkininkas sako, kad pirmokėjimai už bekoną prilygsta bekonas savikaina (apie 60 lt.) tik tuo atveju, jei bekonas patenka į rūšį. Tiksliau būtų, jis sako, kad būtų pratikuojami ne pirmokėjimai, bet nustatytos tvirtos kainos.

Priimta įstatyti keletas pakeitimų. Jų tarpe akcinis kapitalas iš 7 mil. lt. padidinamas iki 9 mil. ir vienos akcijos kaina iš 100 litų sumažinama iki 25 litų.

Bus gaminamas kietas cukrus.

«Lietuvos Cukraus» bendrovė ke-

tina ateinanti sezoną viename iš savųjų fabriku — Marijampolėje arba Paventy pradėti gaminti ir kietą cukrų, kuris iki šiai dienai dar įvežamas iš užsienio. Tada cukraus įvežimas iš užsienio bus visai sustaudytas, nes smulkaus cukraus abudu fabrikai pagaminu užteiktinai vidaus rinkos reikavimams patenkinti. D bar licenzijos smulkiam cukrui iš užsienio įvežti jau neišduodamos.

Kiek iš sezoną kertama miško ir kiek miškuose dirba darbininkų.

Dabar visuose Lietuvos miškuose didelis judėjimas.

Visuose urėdijose be Pakruojaus, Jurbarko, Trakų ir Utenos, šį sezoną turi iškirsti 2.423.000 ktm. Kai kurios urėdijose miškas kertamas net iš 1938 m. sąmatos. Ūkio būdu gaminama apie 1.430.000 ktm.

Daugiausia ūkio būdu gaminama (nuo 50.000 iki 80.000 ktm.) Baisogalos, Kaišiadorių, Kauno, Kazlų-Rūdos, Mažeikių, Pajūrio, Prienų, Raudondvario, Rietavo, šakių ir Šimonių urėdijose.

Daug kur mišką kirsti pradėjo spalį mėn. vidury. Kai kurios urėdijos paskirtą šį sezoną iškirsti mišką jau baigė, kitos baigia. Dabar laukiamas tik rogių kelto iškirstam miškui vežti.

Visose urėdijose dirba su kirviais ir pūklais 11.180 darbininkų ir apie 16.000 vėžikų su arkliniais. Kirtimo darbams trūksta apie 1000 darbininkų. Daugumoj dirba vietos žmonės iš apylinkių kaimų, nes dėl meško atlyginimo bedarbiai nuykė iš miestų negali išiversti.

Be to, urėdijose sandoma 150 prižiūrėtojų, 80 raštininkų ir apie 165 sandelių sargų.

VI. Burkauskas.

Ten niekas nelaukia.

(tąsa)

— Atidaryk langą, viską sužinosi. Tik nepasirodyk — namuose plėšikai.

Gailiutė drebančiomis rankomis atėmė vinis. Po ilgų pastangų jai pavyko išimti langą. Pasiėjęs rado pamestą nulaufą dalį. Pagriebusi, palipėjo ant palangės ir, nuplėšusi virves, Povilą išvadavo. Samulis pasipurtė ir vieną šuoliu atsидūrė Alinos glėbyje. Šykščios jo lūpos pa'ytej'o mergaitės veidą.

— Leisk, Povilai! — atstūmė mergina. — Ne melikavimams laikas. Kaip šykštū, kad tu pasidavei surištai. Nesitikejau. Man gėda. Bet gana, bėkime pranešti apie pėšikus.

Abu nuskubėjo. Už puskilometro esantiame šilkyje Povilas sustojo. Mergina įtaimai pasivirėjo

— Cha, cha, cha! Apgavau tave, Alina. Jokių plėšikų nėra. Mano tėvai, brangioji, virto plėšikai.

— Tėvai? — Taip. Jie norėjo išplėsti laimę, kurią Vokietijoje gyvenęs mano draugas Albertas Abrulaitis išrūpino.

— Ambrulaitis? tasai dezertyras, kurio policija ieško?

— Taip. Ir aš ten bėgu, Alina. — Tu taip dezertyru nori tapti?

— Povilai?... Ne tur būt, aš sapnuoju, — trynė akis Gailiutė.

— Ne sapnuoji, Alina, ne... Tikrai bėgu. Tenai manęs laukia tautiečiai...

— Klysti, Povilai, tenai tavęs niekas nelaukia, — nutraukė jo kalbą mergina.

— Laukia, brangioji, laukia garbė ir auksas. Taip Albertas rašė, taip tautiečiai tvirtino. Ir tave į Vokietiją atsiimsiu. Tenai būsi-ne laimingi, gyvenime žarstysis turtas ir garbė, — gundė nevykelis, mėginamas apkabinti iš baimės ir pasišykčėjimo stingtančią moterį.

— Šalin, nusikaltė! — staiga soriuko Gailiutė. — Žmonės! Ei žmonesss! Laikykite dezertyrą!...

— Alina?! Ir tu prieš mane? — Ž-m-o-n-ė-s-s!

Tad supūk, nelaimingoji! — sukriokė apsiropojęs paklydelis, kumštinti smogdamas į moters veidą. Gailiutė dar norėjo rėkti, tačiau smūgio pritrunkta porkrito...

3

Otto Kimelingas, Tilžės slaptojos policijos kvotų skyriaus viršininkas, sėdėjo kabinete ir, glostydamas

Naujųjų Metų sveikinimai Valstybės Prezidentui.

Naujųjų Metų proga Valstybės Prezidentą sausio 2 d. sveikino: arkivyskupas metropolitas Skvireckas, ministrų kabinetas ir ministrų generaliniai sekretoriai, diplomatinis ir konsularinis korpusas, kariuomenės vadovybė, Valstybės Tarybos nariai, organizacijų vadovybės, Vyriausiojo Tribunolo pirm. ir kiti.

Žaliuoja krūmai.

Šiomet oras labai nepastovus. Tikrosios žiemos kaip nebuvo, tuo tarpu Amerikoj jau sušilo daug žmonių. Kai kur Kaune pradėjo žaliuoti krūmai. Šio metu Vakarų Europoj šilima kai kur siekia net 15 laipsnių, o apie Uralą siaučia Sibiro speigas.

Lietuvoj oras kai kur siekia 5 laipsnių šilumos. Sniegas vietomis visai ištirpo. Oro pasikeičiant laukiamas ne taip greitai.

Vytauto Didžiojo Muziejus statybos darbai.

Ligi Naujų Metų vartytuzmuziejaus rūmų išorės aptaisimo darbai; rūmų fasadų ir kiemo tinkavimas, padengimas karnizų ir kitų vietų skarda, aikštės išplanavimas, grindimas ir t. t. Karo Muziejaus sodelį tvarkė karinė valdyba. Komiteto tvarkomuo aikštės dalyje šiais metais atlika žemės planavimo darbai, išgrįsta bituko plytomis takai iš Puviuskiuo gatvės ir kiemai. Netrukus šioji aikštės dalis bus atverta, o atėjus pavasarui galutinai sutvarkyta: padaryti ir apfėdinti gatvoni pasodinti gyvatvorių krūmsi ir dekoratyviniai medeliai.

Laikraštinių sukaktuvės.

Šiomis dienomis sukako 30 metų, kaip žurnalisto darbą dirba dabar redaguojas Kaune einančius rusų kalba dienraščius «Aidą» ir «Lietuvos Žinyną» Julius Blumentalis. J. Blumentalis 1905 m. Kaune pradėjo leisti laikraštį „Kovenski] Telegraf“, vėliau —

„Sievero Zapadnyj Telegraf“. Šiuose laikraščiuose ir lietuvių inteligentai svarstė opiuosius mūsų krašto reikalus.

Pašto tarifas.

Pašto tarifas nuo Naujųjų Metų iš dalies sumažinamas. Papildinamas pinigų persiuntimas, telegrafinis ir kiti mokesčiai.

Platono veikalas lietuviškai.

Šiomis dienomis baigtas spausdinti ir pasirodė knygų rinkoje Platono «Sakrato gynimasis teisme» ir «Kritonas» veikalų vertimai. Iš graikų kalbos vertė Antanas Smetona.

Lietuvių Jūrinių Sąjungeje kilo sumanymas

įsteigti Klaipėdoje jūrinių namus, kuriuose atvykę į Klaipėdą jūrininkai galėtų gražiai praleisti laiką, kol jų laivai stovi Klaipėdos uoste. Tuose namuose manoma įrengti skaityklą, biliardą, viešbutį ir visa, kas reikalinga nau dingai praleisti laikui.

Visos Lietuvos mokytojų užuojauta ir sveikinimai Vilniaus krašto mokytojams.

Sausio 2 d. susisavižavė į Kauną vis s Lietuvos mokytojai, pradėdami mokytojų dienas, priėmė šitokią rezoliuciją:

Mes, laisvosios Lietuvos mokytojai su liūdesiu išklause pranešimo, kad okupacinė lenkų valdžia neleidžia Vilniaus Lietuvos mokytojų sąjungai ir t. k. kuciai paminėti savo dešimtmečio. Gi liai atjausdami Vilniaus krašto brolių švietėjų sunkią būklę, lenkiame galvas prieš jų ryžtingą ir kilnų darbą, siunčiame širdingiausių sveikinimų ir linki me greitai susilaukti laisvesnio rytojaus.

AR JAU ATNAUJINAI PRE NUMERATA?. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE. NU IR [VAIRENYBIU!

— Rūkau, pone, — ištarė paimdama.

Kimelingas kvalai šypsojosi. Jo lūpos taip prasišiepė, kad net ausų grybelius stekė. Pradėjo knistis bylose. Po valandėlės, suradęs reikalingą protokolo blanką, pradėjo krovoti. Dezertyras kiek galėdamas stengėsi įtkiti. Į visus klausimus atakinėjo kruopščiai ir apgalvotai. Po valandos kvota baigėsi.

— Das ist schön, mein liebes, — vėl pakartojo, kiėdamas pasirašyti du didelius prigaunimus lapus. Povilui pasirašius, Kimelingo veidas pasikeitė. Maloni, daug žadanti jo išvaizda sužaurėjo. Tris kart pasuko ant stač'o padėta skanbuti ir tyčidamas laukė, lėjo sarkas.

— Nuveskite tą ponaitį į «saloną» — juokdamasis įsakė. — Tai dezertyras.

— Dezertyras? — išpūtė akis sarkas.

— Ja wohl, mein liebes Robert, dezertier... — atsakė, vėk paimdamas tiek aistrų ir pasigėrėjimo sukėlusį žurnalą.

— Kur mane vedi?

— Į «saloną», — šyptelėjo rankų judėdais parodydamas geležimis apkal-tą langą.

— Į kalėjimą?!

(b. d.)

• • •

Vietos lietuvių gyvenimas.

LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Klubas S. Paule, nors dar neseniai susiorganizavo, bet jau spėjo gražiai pasirodyti lietuvių ir sveiktamųjų tarpe. Gražiai pavykusi arbatėlė su savais ir italių dainininkais parodė, kad iš klubo galima daug to tikėtis. Praeitą šeštadienį įvyko klubo visuotinis narių susirinkimas, kuriame buvo išrinkta, vietoj laikinės, nuolatinei klubo valdyba ir revizijos komisija ir apsvaistyta daugelis aktualių klausimų. Naują klubo valdybą sudaro: Sr. Vancovicius. A. Majus, T. Mažeika, J. Dziugelis ir K. Bratkaukas. Revizijos komisija: E. Pažėra, J. Čiuvinas ir L. Gaigalas. Klubo reikalų vedėjas p. S. Vancovicius davė plačią laikinosios valdybos apykaitą ir 1936 metų darbų projektus bei piniginę sąmatą. Iš visko matyti, kad klubas turi gana plačią užsiimimų. Numatoma šiais metais pastatyti kei koncertai drauge su savais ir sveiktamaisiais dainininkais, muzikais. Savo nariams steigiama skaitykla, kurioje galima bus gauti nemaž visi Lietuvos laikraščiai ir žurnalai, pažaisiti šachmatais ir k. Susirinkimus tarta daryti kas mėnuo po 15 dienų šeštadienį 8 val. vakaro. Susirinkimuose numatyta daryti paskaitas, kurias skaitys klubo nariai. Išskaitas klausimas surengimo viešo teismo tema: „Lietuvė moteris Brazilijoje“. Šis klausimas sudomino visus klubo narius. Ateityje numatyta tokią temą ir daugiau panašių surengti. Smaikmonas pavesta aptarti naujai valdybai, pasikvietus ekspertus. Kadaangi klubas turi įsigyjęs labai gerą radio vitrą, tai numatyta su jos pagalba pademonstruoti atvežtus iš Lietuvos ir seniau turimus lietuviškas plokštes platesniai lietuvių visuomenėi. Pirmoji tokia demonstracija įvyks lietuvių mokykloje Vila Anastazijoje šį šeštadienį vasario mėn. 8 dieną, 7 val. vakaro.

Tenka pasidžiaugti, kad klubas yra pasiryžęs duoti savo nariams dvasinio pono ir drauge rūpinasi platesne visuomenės kultūrinimu bei santykiavimu su sveiktamaisiais. Galima tikėtai palinkėti pasisekimo grątiame ir naudingame darbe.

game darbe.

E.

IŠ MOTERŲ D-JOS GYVENIMO.

Sekmadienį vasario mėn. 2 d. prieš įvykstant susirinkimui, buvo padaryta praeitų metų darbuotės nuodugnų revizija. Be kita ko, revizija konstatavo, kad per praeitus metus D-ja turėjo pajamų 1:315\$500 ir išlaidų 751\$000; tuo būdu D-jos kasoj liko 564\$500.

Per susirinkimą buvo tartasi įvairiais moterų D-jos reikalais. Kadaangi susirinkime nebuvo statute numatyto narių skaičiaus, tai kai kurie svarbesnieji klausimai atidėta į kitą susirinkimą, kuris šoukiamas šį sekmdienį vasario mėn. 9 d. 3 val. D. L. K. Vytauto mokykloj.

M.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS MOKOJE.

Mokytojo Nalivaikos draugai, žinojė, kad Nalivaika iškeliamas sausio mėn. 31 d. susivadinio mokinių tėvus ir šaip žmones bei moteris mokyklos «reikalams» aptarti. Žuorės iš anksto buvo sukurstyti. Susirinkimas buvo daugiau panašus į mitingą, negu į susirinkimą. Be mokinių tėvų dalyvavo ir visi neturintieji teisės į mokyklos reikalus kištis žmonės, kaip tai, Serbenta, Juodudis, Butrimas, neturintieji mokyklinio amžiaus vaikų. Jie daugiausia susirinkimui ir vadovavo. Serbenta padarė pranešimą apie mokyklos reikalus, išgyrė Nalivaiką ir išpeikė Konsulą P. Gaujį, nurodymais, kad jis pasidavęs visokių «kriminalistų» įtakai daro nepažinavota žingsniai. Apie mokytoją L. Gaigalą išsitarė, kad jis esąs beencziis, netinkas nei pirmam skyrinui mokyti. Toliau Serbenta perskaitė iš anksto paties Nalivaikos su Korskaku sustatytą rezoluciją, kurioje šmeižimas mok. L. Gaigalas, iki padangi iškeliamai Nalivaikos nuopelnai, reikalaujama jis grąžinti į Mokos mokyk-

lą vedėju ir grąšinama neleisti vaikų į mokyklą, jei rezolucija nebus išklaustyta. Pabaigoje Serbenta ragino tėvus tvirtai laikytis «boikoto» prieš naują mokytoją. Toliau kalbėjo, kad senosios revizijos komisijos aktas esąs neteisingas, reikalinga išrinkti nauja komisija kuri «teisingai» viską pažūrės. Išrinkta rev. komisija be jokio balsavimo, Nalivaika susirinkime nedalyvavo, buvo tik mok. Kor-akas. Senosios revizijos komisijos aktas nebuvo perskaitytas, rev. kom. pirmininkui pareiškus, kad šis susirinkimas esąs neteisėtas, aktas bus perskaitytas metiniame tėvų susirinkime. Mokos lietuviai, kurie leidžia vaikų į liet. mokyklą turėtų neklausyti kurstytojų ir agitatorių, kuriems visai nerūpi mokyklos reikalai.

Buyes.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu – iševio pareiga skautyti didžiausį, įdomiausį ir picausį visoje Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

Būtinai pasistengy įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemesty.

Pigiausias mėnesinis ratas. Duodame statybai medžiagą.

Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sobr Tel. 2-5023.
Raštinės: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114.
Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Prieš ir po vedybų.

Šiandieniniame gyvenime šeimų smirniai ar bent neįprastai, netvirts šeimos židinyje yra gana dažnas reiškinys. Net labai maža rasime idealių žmonių kor vyras ir žmona tinkamai susprastų savo pareigas.

Neįprastai šeimoje labiausia pasiroiškia moteris, bet ir kaimie panašių dalykų užtikims pakankamai, tik gal kitokioje formoje.

Keista atrodo, kaj tie patys žmonės, būdami dar viengungiais, sugebėjo taip suryventi, atjūnsti ar suprasti vienas kitą o vėliau, jau susituokus, pradeda pyktis, neapkęst, vienas kito nesuprasti ir t. t.

Ideališkiausia meilė po kokių metų šeimos gyvenimo. O kartais dar greičiau, pavirsta nespykanta, arogandinėjimu, nepasitenkinimu ar dar ku nors.

Kodėl taip yra? Kame viso to priežastys ir šaknys? Kodėl XX amžiaus šeima yra taip pat netvirta ir šlog bauginanti savo ateitimi?

Giliau pažveigę į šeimos gyvenimą įvairiais laikotarpiais, pamatysime, kad nesantaiska šeimoje yra taip sena, kaip ir ji pati. Tikta ji tam tikrais periodais sumažėja ar padidėja. Juk Romos imperijos klustėjimo l ikais šeimos gyvenimas ir bendra visuomeninė moralė buvo gal dar labiau pairusi negu šiandien.

Toliau žuogaus prigimtis yra ga-

linesnė už visas ydas. Didžiausi nukrypimai vėliau veda žmonia atgal į normalų gyvenimą. Tokiu būdu, kad ir kafiin kaip būtų pasijūsi šeima, su laiku vėl grįžta į tikrąsias savo vėzes. Grožis, skonis, jausmai, pagallau, pati meilė, yra tikta priemonės įvykdyti gamtos įstatymą – palaikyti egzistencią, siekti neišnykimo, atseit sukurti kita šeima tam, kad paskui kiti irgi kurtų šeimas.

Žmogus nei dvasiniai, nei fiziniai, neturi ty ypatybių, vadinamas degeneratu – išskiuoeliu. Šeima, sukurta seksualiniais ar kuriais kitais panašiais tikslais, be tikrojo stiekiu vadinama irgi nenormalta.

Su ta yda įvairiose valstybėse smarkiai kovojama, nes ji veda žmoniją į praūtį.

Nereikia manyti, kad šeima, kur tokių baistu da'yku nėra, bet kur irgi pasiroiškia kiti simptomai, kaip neištikimybė, ar šaip santykių atšalimas, yra bo ydu. Priešingai, tai pirmasis ženklas į degeneraciją, į praūtį atėdėiai.

Tokios šeimos palikuonys – vaikai – jau gali sukurti visai išsigimusią šeima. Juk blogieji, neištami, pavyzdžiai giliau įstringa kiekvieno sieloni!

Žmogus, homo sapiens, neprivalo būti homo be sapiens. Sveikas protas

rodo kelią į išėjį ir diktuoja širdžiai. Jelga du jaunuoliai vyras ir moteris – pirm sukaktovių sucebejo mytetis, atrasti salygų vienas kito smurtinimui, tai kodėl juodu, jau susitartie, turi toltintis nuo pasiekto tikslo, jo dar neužbaigę?

Savaime suprantama, susituokus pasikeičia meilės sąlygos, romantizmas ir idealizmas pavirsta realybe – tačiau kodėl negalima tos realybės padaryti idealia, kad ji suteiktų žuogui tikrąją laimę ir pasitenkinimą.

Siekiant šeimos laimės, nereikia paversti jos laikina ar išemiamia. Erotika nėra viskas: Fizinis susirišimas be dvasinio pagrindo tėra vien aistra. Ji gi yra laikina, lyg žydinčios gėlės – tam tikrais periodais susilaukia savo pavasario, ket jis nėra amžinas.

Fizinio ir dvasinio bendravimo harmonija yra tikroji meilė. Todėl tai pranykus sielų bendravimui pasigėdėimo pagrindu, ir tapus paprastu, išblionišku, kaedieniniu santykiavimu, pranyksta šeimos laimė.

Vyro ir žmonos pareiga yra sugebėti išlaikyti tą sielų žaismą visuomet tokiame pat stovyje, tik atitinkamose sąlygomis formose, koks jis buvo dar jiems susiliedavus.

Pranykus tam – dingsta šeimos laimė, o tuomet prasideda namų pragaras.

Nieko nėra kilnesnio, kaip šeimos laimė ir nieko nėra baisnesnio už jos nesantaiką. Vyras ir moteris, sudary-

dami šeimą, kuria arba dangų, arba pragara.

Sveikas protas pasako, kas yra geriau!

Liūdas Baltutis.

Mūsų gynėjai

Kaip siena nukalta iš plieno, Kaip fortai kiekiausio granito, Atremus mūsų kariai kiekvieną Grouoni, be pagalbos kito...

Kai trunka kareiviai datnele, Net skamba tėvynės laukai. Taip miela savoji šalele, Taip brangūs karžygių kapai.

Šit joja jaunutis susaras, Turytum, suaugus su žirgu; Per laukus jis skrieja, it aras, Bet Vilniaus jam ilgu, oi ilgu!

Žiūr'kit, ten mūsų kanuolės, Vis šaukias į dangų teisybės, Šiaip tylios, lyg kokios vienuolės, Bet kartą neteks jos kautybės!

Čia taukai kalnais kopinėja, Kad rūdys neestų vikarų; Jiems kelias į Vilnių trumpėja, Arteja prie Vilniaus kalnų.

Valstybės Prezidento

Antano Smetonos kalba

PASAKYTA GRUODŽIO 28 D. VISUOTINIAME TAUTININKŲ S-GOS ATSTOVŲ SUSIRINKIME.

(pabaiga)

Ir nereikia jau lietuviams taip la biai juodinti savo valdinkus. Ir kituose kraštuose, turinčiuose daug daugiau už mus prityrimo, neturėta biogų valdininkų, bet kiti kraštai, kovodami su ta biogyste, nesireklamuoja savo spaudoje taip, kaip kad reklamuojasi mūsų. Reikia daugiau kovoti ir mažiau ka bėti, reikia patienus valdininkams taip tvarkyti, kad jų tvyrp rastųsi vis mažiau ir mažiau netekusių žmonių. Ypačiai jų viršininkams tenka daugiau budėti, kad jiems pavestose į-taigoje būtų daugiau tvarkos ir sąsi-ningo darbotumo.

Ne visa būčiau pasakę, jei neužsimintau apie mūsų tautos atstovybę. Kokia ji turėtų būti? Daug kas norėtų atgauti būvusį seimą. Bet ar mūsų tauta su juo neatsidortų vėl, netvar kom, iš kurios buvo išgelbėta savo laiku? Atskleidę buvusios seiminės Lietu-vo pavelskį, panaatymu ją suka-lytą partinių srovių. Partiniai bankel-iai, partiniai kooperatyvai ir kitos par- tinės įstaigos buvo išdėtosios sveigta- nos. Nekitaip darėsi švietimo ir kito- se ūkiškai kultūriškoje srityje. Šian- dien ekonomikai kultūriškas Lietuvos gyvenimas vedamas vieninga tauti-ka linkme. Tokia linkmė duota 1926 m. gruodžio 17 d. įvykiu. Argi nebūtų pa- vojinga vėl atkristi demagogijos krati- nym, kurs suaukintų prianausų tauti- kos kultūros loj. Nesąmonė būtų įsa- geisti vėl lygiagrečių partinių koopera- tyvų ar bankelių, dalintis partijoms įtaka mokyklose ir t.t. Nebėra to jau- nei Latvijoje nei Estijoje. Antra ver- tus, juk ir viešpatavusių partijų tikla- bus buvo per parlamentarišką seimą demokratizmo ūkiškas pasiekti prola- riškos ar kitokios diktatūros ir jį su- naikinti. Seimas pats savęs nogerbė ir pats save pražudė.

Jei tokio seimo, koks buvo, never- ta rinkti, tai gal, įsijūričius į kitas au- toritotinio režimo šalis, kaip va Lenk- ja, suaukinti atstovybę skubotai sudary- tu rinkimų įstatymu bent tais pagrū- dais, kaip Lenkijos. Tačiau, kiek žino- me, ir patys lenkai nesidžiaugia tokio- savo seimu.

Suaukinti tautos atstovybę nori ir vyriausybė, nes ji būtų mažiau atsaki- ga už krašto likimą. Tačiau, rimtiau rinkimų įstatymu paruošti reikia pa- kankamai paragių sąlygų. Ligšiol ir laiko stigo, kadangi teko be atva- nkos rūpintis plačiai išsiakojusiais visoki- s krašto reikalais, privalusiais didyti į- statymų. Antra vertus, vyriausybė nuo- lat traukė eilę pasikėsinimų ardyti šalies rimtį ir jos tvarką. Viena politi- nė srovė, laikanti save tikrais faštais norėtų griežtesnės autoritotinės valdžios nekaip ta, kuri dabar yra. Tas griež- tumas, jos nuomone, pagreitintų tauti- nį Lietuvos gyvenimo tempą ir padida- tų jos svorį politikoje. Juk ir mėginta jos buvo pakelti vyriausybę, nelau- kian tautos atstovybės, suimto prie- onėms. Tai klaidinga ir nuodėminga. Mūsų prietodis sako: Tiesiai pažė- lai, aplink greičiau. Greitesnė pažė- la ne vien iš vyriausybės sugebėjimu, bet ir iš aplinkos sąlygų. Jos greitis ne nuo mūsų parems.

Šiurp ar taip, vyriausybė ruošia krašto atstovybės rinkimų įstatymą, tu rėdama prieš akis mūsų socialinę struk- tūrą ir mūsų politinės buities sąlygas, o ne kokią svetimą doktriną, kad iš- vengtų klaidų, glūdinčių senajame sei- mo rinkimų įstat. me. Bet jis rimtai paruošti tai ne vieno, no kelių mėne- sių darbas. Dar nereikia pamiršti, kad

jo ruošimą sunkina Lietuvos tarptauti- nai pasižadėjimai, rėdami su Klaipėdos kraštu.

Kada ei galėtų būti atstovybės rinkimai? Ir šio klausimo negalima kalendoriškai atsakyti, negu tik paste- bėjus, jog tada, kada bus patogesnis tam žygtui metas. Šimo metu mažesnius vaistytimus reikant savo atstovybės, kai kurios svetimos valstybės gali mo- derninėmis priemonėmis išikiti rinkimų žygin. Tai rodo, sakykime, ir paskūni- nai Klaipėdos krašto seimelio rinki- mai. Taigi čia atsargumas ne pro šalį.

Bet ir iš krašto atstovybės nere- kina laukti stebuklo. Jo nesulauka ir iš buvusių seimų. Ji neatstos vykdo- mosios valdžios ir žmonių, išuokis lotų ir prityrimą, mokanį jų vedovauti įva- rian politikos ir kultūros gyvenimui. Jie aukštai ir lavinti yra labai didis už- davimas. Tū as gali paklausti: Kaip ei? Juk nuolat girdime kaibant, kad nebe- sų kur dėti inteligentų prieraugai? Tai neatsipratinas. Inteligentų sugeba- nių dirbti atsakingą vadovaujantį tau- tos darbą, vis dar mums teisinga. Negi galime vadinti inteligentais, kurie išėję kelias gimnazijos klases, turite degtikos fanaberjus, o neturi pasiro- šimo rimtam darbiui dirbti. Tokių tik- rai yra perteklius, tokie nuolat varsto įstajų dars, vietų teškodami, ir nebe- gali patulpti. Jie norėtų tapti valdi- ninkais, o jiems tikty vėta kur amato pasimokyti ir juo verstis. Tai būtų ir mūsų kraštui naudingiau.

Visų tautos kečių galas nėra par- lamentinė ar kita kuri demokratine at- stovybė. Taigi nereikia per ją pamiršti žmogaus asmenybės. Juk nėviena par- lamento partija, nėviena politinė srovė nėra įmanoma be vado. O kaip gi gali apseiti be jo val tybė? Jei kas mano, kad gali, tai arba jis nėra gilian susi- mąstęs arba jis sau prieštarauja. Va- dai reikalingi prie visokių šalies reži- mų, parlamentinių ir autoritetinių, mo- narhijos ir respublikose. Apsidairę aplinkui, turėsimę pasakyti, kad taip yra buve, taip yra ir taip bus. Ir tau- tos mes daugiau vaizduojamės iš jų di- džųjų asmenybių, pasireiškusių moksle- me, technikoje, kare ir politikoje, ne kaip iš kraštų santvarkos. Anglijos savoka mums išaukia vaizdą Krom- velio ir Gladstone, Prancūzijos — Ri- chelieu, Napoleono, Poincaré, Italijos — Garibaldi, šandien Mussolini. Ir senovės Graikų ar Romėjų istorija vaizduo- jasi Temistokli, Miltidijų ir Aristidų paveikslais, Cezarių ir Augustų. Ar ne- ta pat galėtume pasakyti apie Lietuvos senovę? Ir socialistų srovės didiuo- si savo vadais Marksu, Engelsu, Laesa

iu. Mums prieinami ir kitų tautų dvasi- nės gėrybės per jų didžiuosius meči- ninkus jos kultūroje, vadai, kad ir ne- visa, tai bent labai daug reiškia. Ko- kia didi tiega pasakija Šventamo Ra- te: Nužudysiu vadą ir pakriks minis. Kokia šurpi tragedija mums vaizduoja si, skaitant senovės raštose, kaip di- dysis Cezaris įsako pasmaugti kilnų Gallijos vadą, Vercingetorigą, patekusį jo nelaisvėn! Kaip suvirpino visą pa- saulį klatingas nužudymas Jugoslavų karaliūs ir prancūzų ministro Bar- buor! Jems gyvybę atėmė tie, kurie norėjo susidinti tas šalis, kuriems šios asmenybės vadovavo.

Aš nenorėčiau būti klaidinai su- prastas, kad lyg tereikalingi ai kiti as- menys kraštui valdyti, o tautiūs at- stovybės nereikalingos. Priešingai, be jų sunkiai įmanomas ar beveik neįma- nomas šalies gyvenimas. Tautos at- stovybė reiškia didelį jos politinį subre- dindį, pro jos tvirtumą paūdas vykdo- moji susidinti tas šalis, kurie ji turėti. Jei išskūlia vadovaujantį asmenų reiki- mus tautos gyvenime, tai padariau dē- to, kad šis svarbus klausimas dažnai kur pamiršomas, be jokio pagrūdo.

Dabar keli žodžiai šėka man pa- sakyti apie mūsų tautos rytojų. Gal niekuomet nebuvo politikos dangus taip, kaip dabar apšimokę. Tai ma- to kome visos pasaulis. Ar mes ty juo- dųjų debesų akivaizdoje turėtume susi- mėti? Niekados. Mums reikia dar gaudžiau burtis drovėn, dar stipriiau dirbti tautinėms organzacijoms, kad Lietuva, dažnai kitų kraštų aintau, kaip pavojinga taikai vieta, spairiau tvarkytųsi visose gyvenimo srityse. Kad būtų kūrėja velesnė ir stipresis krašto pajėgumas, reikia prablaivinti oras, pritvinkę visokių gandy, leizū- mu'vidaus ir užsienio priešu. Kaip n'ėvarioje vietoje sunku gydyti lėgos, taip rimtį sudrumstoje aplukoje ne- lengva naujai takti. Tautiškoji talka teatsako opozicinei talkai, pagrūdyje pasislėpusiai, šėiesiais darbais. Atsi- mink me, kad mūsų krašto sąaugmas oino ne vien iš mūsų ginklo pajėgų bet ir finansiško, ekonomiško ir iš viso kultūriško atsparumo. Užsienio ir vi- dans politika yra, tiesą pasakius, tas pats daktas, tik iš dvyje pusų įžū- rmas. Jei kalyje dšėsnė tvarka rei- dangiau darbotumo, tai ir mūsų užsie- nio politika brėja daugiau svorio. An- tra vertus, jei mūsų prekybos sutartys su užsieniu sekmingesnės ir mūsų kul- tūras santykinai su juo stipresni, tai ir krašto vidus geriau tarpsta. Turėdami tai atmintyje, mes turime nutildyti tą nesąjūdinę opoziciją, kuri lapelais kursto ūkininkus nemokėti išliū mo- kesčių, trukdyti pienines ir kitas kul- tūras įstaj s, kuri graso iš patama- lo gaisrais ir žudymais. Iš jų darly juos pažūstis, sako Šv. Raštus. Taigi pa- žūstame juos iš lapelių. Tai Lietuvos re ovėja, tai politišai bandyti. Jei ūkininkai galėtų nemokėti mokesčių, tai kodėl juos turėtų mokėti miestie-

čiai, verslininkai, prekiaji ir vlsai kiti? Ar tokie kurstytojai, pasiekę vidžios irgi be mokesčių mokyty valdyti?... Geros valios žmonėms tokie raginimai ardyti tvarką yra nesamone ir jie ne- paklausys. Kalėdos — Kristaus gim- mo diena, taigi rimtis geros valios žmo- nėms. Kas jų drumstina, tas novertas šios šventės, tam laisvės sąvoka u jma- nomu. Reikia griežtai kovoti su poli- tišku banditizmu!

Paigdamas savo kalbą, linkiu Tautininkų Sąjungai laimingų Naujųjų metų ir geriausio pasisekimo jos dar- buose.

Margumynai.

NAUJA ATSIAUNIMO PRIEMONĖ — BLUSOS.

Parizius. Prancūzų laikraščiai praneša, kad Pariziuje gyvenantis bul- garų gydytojas Kostovas ištyręs, jog ge- raišta atsiaunimo priemonė yra blu- sos. Bulgarų ūkininkai, esą, taip ilgai šėka jauni ir sveiki dėl to, kad juos nuo at landžioja blusos. Blusos kandi- mus pavestose kuno vietoje suerzina ir atpaūlta organizmas, ir priverčia veik- ti jais užesusias jėgas. Blusos papeli- bai žmogui sulaukti šimto metu. Kos- tovas pataria žmonėms, kurie jaučiasi seni, pamezinti atsiauninti per blusas.

48 METUS SKAMBINO VARPAIS.

Vengrų spauda rašo, kad neseniai pensiją gavo kažkoks Aleksandras Lo- mtjanas, kuris 48 metus išbuvo Kaspa- vario parafijos varpinnku. Per visą savo tarnybos laiką šis užsitarnavęs varpinnukas nė kartą nesiro į tik- vieną kartą buvo Ilyvažiavęs vienat die- nai. Kasdien 6 kartus tikindūsius kvietė melstis. Tuo būdu per 48 me- tus varpais skambino 94000 kartų, kas sudaro savo rūšies rekordą.

KIŠENINIS TELEFONAS.

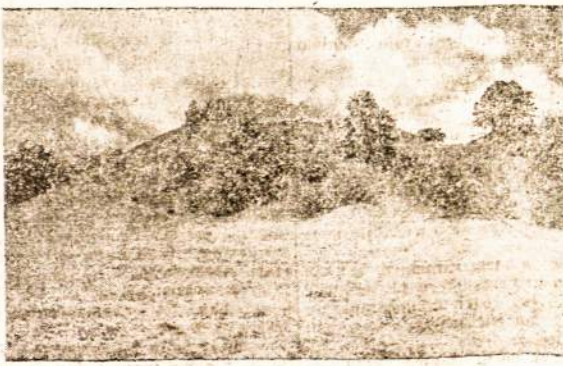
Neseniai Budapešte pasirodė blomi naujiena: tai mažutis kišeninis telefonas visas sutūpęs nedidelę dėžutę. Apa- ras susideda iš labai mažo mikrofono ir ausinių. Be to, vidury dar telpa automatikas skaitiklis, kurs užregistru- oja pasikėbėjimų skaičių.

Galvėse, restoranuose, auto ir tran- vajų stotyse instaliuoti sujungiami su centrale. Už naudojimąsi šiais telefo- nais abonetas kas mėn. pašūti sumo- ka nustatytą mokesį.

ŽMOGUS, KURIS PER DIENĄ ATSA- RO ŠIO MELĖS LAIŠKAMS.

Tiesiog neįmanoma tikėti, kad daugelis melėš laiškų, kuriuos gauna materiškos lyties filnų žvaigždės, likty be atsakimo. Mažiausiai tuo reikau- turi vargo Greta Garbo, nes ji savo gerbėjams ne labai tenėsta atsakiūti. Ji pasirašė specialų sekretorių Ner- bert Haber vaido, kuris per dieną at- sako lgi 800 melėš laiškų. Jis turi sudarę 20 formuliarių, kuriuose para- šo pavardę ir jū tink visais atsiiki- niais.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SA- VO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Lietuvos žvėtinai Piliakalniai.

St. Vancevičius.

Tėvyne aplankius.

(tąsa)

Užsieniečių svečius pasveikino p. Tiškus. Šiaip pas tautininkus kalbų nebuvo. Po gražių malonių valgių salėje, svečiai navedami dar ant rūmų stogo, kur po atv. ra dangum vaišinami kava ir lietuviška krupniku. Visų nepaprasta nuotaika ir entuziazmas. Ypač tingal amerikiečiai lietuviai pasižymi dideliu linksnumu ir gera nuotaika. Čia teko susipažinti dar su keliais žymesniais Lietuvos žurnalistais. Mat, mes, žurnalistai, sudarėmė atskirai vieną stalą.

Iš tautininkų priėmimo išėjus apie 2 val. nakties. Dang dar luko. Norejam truputį pailsėti, nes rytoj turėjo prasidėti kongresas, o čia dar reikia dalyvauti 11 val. Bazilikoje iškilnuciose pamaldose. 1 val. turėjau pakvietai pietums pas buvusį «Mūsų Rytijos» redaktorių A. Bružą.

PIRVOJI KONGRESO DIENA.

Sekmadienį, rugpjūčio 11 dieną, iš pat ryto visas Kaunas pasipuošė trispalvėmis vėliavomis. Diena buvo nepaprastai graži ir karšta.

Kauno Bazilikoje 11 val. įvyko iškilmingos pamaldos. Sumą laikė amerikietis pralotas Krūžas. Pamaldose dalyvavo labai daug užsieniečių lietuvių. Pamaldos buvo nepaprastai įspūdingos.

Po pamaldų skubėjau pas A. Bružą į Lėlių gatvę Nr. 4. Eidamas sutikau «Tėvynės» redaktorių p. Vitaitį ir p. P. Rusecką. P. Ruseckas padėjo man į p. Bružo lietuvių ir grįžo atgal. Mūs malonai sutiko pats šeimynikas p. Bružas. Tai visada linksnas ir gerai nusiteikęs žmogus, mėgstantis juoką. Po kiek laiko atvyko dar keletas kvietusių užsienio žurnalistų. Vyriausias «Lietuvos Aido» redaktorius Antanas Jakševičius ir Pivka-Gricius. Čia bu-

vome gražiai priimti ir pavaišinti. Per pietus kalbėjomės įvairiais spaudos reikalais. Kadangi p. Bružas yra spaudos biuro «Talka», kuris informuoja užsienio lietuvių spaudą apie Lietuvos gyvenimą, vedėjas, tai šio biuro ir informacijos teikimo reikalu buvo daugiausia kalbėta.

Po pietų apie 3 val. dviem taksiškais nuvažiuovome visi į Valstybės Teatrą, kur 3½ val. prasidėjo Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas.

KONGRESAS.

Prie Valstybės Teatro grudės mėn. 1905 žmonių. Į vidų salėje patekti tik apie 1000 žmonių su pakvietimais. Susidomėjęs Kongresu buvo nepaprastai.

Kongreso atidarymą dalyvavo Ministeris Pirmoinkas J. Tūbelis, kiti ministrai, aukštoji kariuomenės vadovybė, įvairių organizacijų atstovai, visuomenės veikėjai ir keltos dešimtys žurnalistų. Pasiūta ketvirtą valandą Kongresą atidaryti atvyko Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Respublikos Prezidentą Kongreso dalyviai sutiko didžiausiomis ovacijomis ir triukšmingu «valio!». Atidarydamas Pirąsį Pasaulio Lietuvių Kongresą Respublikos Prezidentas pasakė ilgą, reikšmingą sveikinimo kalbą. Taip pat reikšmingą kalbą pasakė ir DULR pirmoinkas R. Škipiitis.

Toliau išrinkamas Kongreso prezidentas iš R. Škipiito, L. Šimūno, St. Vitaičio, pral. Krūžo, Dr. Trušio, K. Karpiaus, A. Augustinavičiaus, V. Vronesko ir p-lės O. Gedionytės. Pirmieji, be p. Škipiio yra amerikiečių lietuvių atstovai. P. Vroneskis — Latvijos, p-lė Gedionytė Škotijos lietuvių atstovė.

Respublikos Prezidentui išvykus prasidėjo gausūs Kongreso sveikinimai. Pirmasis sveikino lietuvių tautininkų

sgos vardu Ministeris Pirm. J. Tūbelis. Toliau Kauno burmistras p. Merkys, buvę Lietuvos Respublikos prezidentas A. Stulginskis, Dr. Grinius, visų politinių partijų vadai, įvairiausių organizacijų atstovai ir tymus Lietuvos visuomenės veikėjai. Žodžių Kongresą sveikino kelios dešimtys asmenų. Kongresas gavo daugybę sveikinimų telegramais ir raštu.

Sveikinimo metu Kongreso pirmoinkas R. Škipiitis praneša nepaprastai įvyki. Netikėtai į posėdį sąj atbėga 16 Rygos lietuvių sportininkų, kurie tiesiai iš Rygos atbėgo specialiai pasveikinti Kongresą. Latvijos lietuvių sportininkus Kongresas sutiko dideliomis ovacijomis.

Per pasveikinimo kalbas pasakyta daug gražių ir nuostabių žodžių. Linkėta Kongresui ko geriausio pasisekimo ir t. t. Tik vienas kitas partijų atstovas mėgino šį taip orangų ir iškilmingą momentą panaudoti savo partiniam agitaciam. Ypač tingal «nusiųpėję» ponis Porienienė, sveikindamas Kongresą social emokratų vardu.

Po visų sveikinimų Kongreso atstovai, svečiai, lydimi didžiausios žmonių minios, nuėjo į Vytauto Didžiojo muziejaus sodelį pacerbti žurucijai už Lietuvos laisvę. Čia buvo didžiausias žmonių susitelkimas. Ne tik buvo pilnas žmonių muziejaus sodelis, bet ir aplinkinės gatvės.

Prie paminklo švystems dėl Lietuvos Laisvės paprastai gražią kalbą pasakė «Drango» redaktorius L. Šimūntis. Po jo kalbėjo Ministeris Pirmoinkas J. Tūbelis. Šioje vietoje buvo nuatyti visų nep prastas susikaupimas. Ne vienam užsieniečiui ir laisvos Lietuvos lietuviui nuredėjo gali. graudti aišra. Pirmosios Kongreso dienos įspūdinai, manau, pasiliks ilgas metas, o gal ir visą amžių, tiems, kurie turėjo progos Kongrese dalyvauti.

Po vėlavos nuleidimo ceremonijų, apie 7 val. vakaro Kongreso atstovai ir minia išsiskirsto.

ATSTOVU PRIĖMIMAS METROPOLY.

Tos pat dienos vakare įvyko Kon-

greso atstovų susipažinimo vakarienė ir vakaras Metropol'y. Dalyvavo beveik visi Kongreso atstovai, keli ministrai, žymiausių Lietuvos politinių partijų bei kitokių organizacijų vadai ir atstovai bei keliolika žymiausių visuomenės veikėjų.

Čia atstovai buvo gražiai vaišinami ir vėliau prasidėjo šokiai. Amerikos lietuvių dainininkė, Čikagos operos artistė p. Drangelienė nepaprastai gražiai padainavo pora dainelių, o Lietuvos Dramos artistė p-lė O. Rimaitė padeklamavo. Vakaras praėjo labai gražioje ir jaukioje nuotaikoje. Kongreso atstovai turėjo progos susipažinti ir pasikalbėti savo tarpe ir su žymesniais Lietuvos darbininkais bei visuomenės veikėjais.

RUGPJŪČIO 12 DIENA.

Antrąją dieną Kongreso posėdžiai prasidėjo 10 val. ryto. Buvo išrinktos kelios komisijos, išklausytos Prof. Z. Zemaičio ir Dr. Raulinaičio paskaitos bei svarstyta keletas kitų klausimų. Kadangi apie Kongreso darbus spaudoje jau buvo ankščiau plačiai rašyta, tai apie tai čia mažai ir kalbėsiu.

Sulig nustatyta tvarka Kongreso posėdžiai užsibaigė 2 val. p. p. Per visus Kongreso dienas atstovams buvo suruošta nemaža pasiilksminimų, pramogų, priėmimų, jie buvo vežiojami į žymesnes vietas ir t. t. Visur patekti buvo neįmanoma, nes dažnai tu patį dieną ir tą pačią valandą buvo daromos kokios nors dvi ekskursijos, parengimai ar panašiai.

(b. d.)

Reikalingi darbininkai i alaus fabriką
Rua José Paulino, 165
São Paulo.

St. Tarabilda.

Pečkuryš...

Žemai pagrindėje su savo padėję ju gyvena pečkuryš Jonas. Ju kambarelis buvo per pus mažesnis už tą katilą, kurį jie kūrėdavę. Viena plati iš lentų sukaltta lova, kurioje drakėsi palaidai šindai ir keletas skarmalų. Pakrypes staliukas, nepaliktas kibiras ir keletas mažozių sudarė visą juodvieju inventorių. Rūbų turėjo labai nedaug — tik po vienas keines. Net ank'olių neturėjo.

Keldavosi Jonas pusiannaktyje. Patempęs už kojos savo padėjęją, persipildavo drumzlin vandeniu ir pakurdavo katilą.

Jo padėjęjas buvo mažas, sausas berniokas, 17—19 metų. Jis vėliai išsokdavo iš lovos ir nutvėręs mitinėmska šūpeltį stodavo greta Jono.

Abu tylūs, suodini iki ausų, pusuoziniai, stodavo prie katilo nasrų. Ir dideli šūpeltis iš retų berdavo žvilgandis anglis. Ritmingai lingnodami judėsis greitindavo, kol katilas užspringdavo anelimis. Tada darydavo trumpą pertrauką pusrėvėiams.

Kartą, kai fabrikas atvyko kažko kie dideli cilindruoti ponai, Jonai per tam tikrą vamzdi buvo liepta duoti daugiau kuro. Jonas tik žvilgterėjo į savo padėjęją ir abu vienu kartu šūpeltėjo pečin pilnos šūpeltis. Paskiau vis tankiu lingnodami žėrė ir žėrė anglis. Kai padėjęjas susmuko paliai katilo nasrus, Jonas perpylęs į vandeniu įmetė guolius, po galva pakiojo suodinę maišą, kuriame dar buvo anglių, ir su-

grįęs dar tankiai prašėjo linguoti Dirbo už du.

Kažko fabriko mažinos pasitvėrusi greičiu, šūpeltė motorai ir motorėliai.

Jono šuervės išsiplėtė ir pats įkaito lyg žarūjanti anglis. Prakaitas srovėmis bėgo jo kūnu, bet į tai nekėreipė dėmesio.

Užšvertė puodą nešvaraus vandens ir vėl stvėrė šūpeli.

Padėjęjas atlieto po valandos. Išsifrito iš guolio ir stojo greta savo viršimko.

Tai buvo jiems įprasta.

— Ar bus prarare šūpėlio? — klausdavo kartais padėjęjas.

— An. — sakydavo Jonas, — pragaro nereikia bijoti.

— Jolgu man kas nors pakieštų anglių maišą po galva, tai pačiam velniui dantis išbrūckiau.

Deng kitokių dalykų Jonas draugui prisakodavo. Tam laiko turėjo daug. Snypstydavo katilai ir spaudiydavo nemies liežuvius, o nepasotinami nasrai, neparstojama srovė rydavo juodų anglių kalnus. Jie pylė ir kartais kalbėjosi.

— Kada nors aš suosius sakė padėjęjas.

Jonas ne kartą sakydavo, kad ant žemės žmonių nėra. Tėra tik mėsos ir žemių gabalai. Visi žmonės aukštai, nematomai. Žemėje medžiaga — kūnai. Jei nori būti žmogum — sakydavo Jonas — išmok pečių kūrėti, išmok tinkamai galvoti. Ugnies nebijok. Ugnis

geriausias draugas. Ji degina visas kas bėra.

Jo padėjęjas jį mylėjo ir gerbė. Jis jautė, kad Jonas yra kažkas kitas, nepaprastas žmogus. Jo ir figura nežmoniška. Ilgos gyslėtos rankos, gnuarūs apėčius krūtinė, ant pečių pečių dūdelė galva. Rankos buvo ilgesnės už kojas. Eidamas krypuodavo į šonus, o rankos vos žemės nesiekdavo. Būsus bu o Jonas iš pažūros, bet širdį turėjo žmonišką.

Kai susirgo jo padėjęjas, jis spėjo ir katų kūrėti ir padėjęją slaugyti. Prišoks, šūpeltis ko ilolikią galingų šūpeltį ir vėl prie ligonio. Vastų jis neturėjo.

— Ar tu girdi mane? — klausdavo Jonas. — Ir prisilenkęs klausydavosi, ką jis žabzdža. Diena po dienos ligonis šūpėlio. Jonas pradėjo nerūti. Visą savaitę sąj nesudėjo, o dar tas katilas jėgas šūpeltė čia pa. Ne nuvargo Jonas. Jis tik bijojo, kad jo padėjęjis nepaliktu be slaugytojos.

Devintą ligos dieną padėjęjas atmerkė akis ir paklausė: — Kur aš nuėsiu. Jai teko numirti?

— Nebijok, — ramino Jonas, — visi gauna savo paskirtį, tu eisi kiton šalin, pakilsi aukštesnis žemės.

— Ar nereiks ten katilų kūrėti, — užklauskė ligoni.

— Nereiks, sūnan, nereiks. Žemė katilas, žemėje ugnis. Toji šalis graži. Grei žengsi laiptais, baltais kaip sniegas. Tavo kūnas juodas, bet tu patis baltas. Sis gyvenimas tavo buvo gražus — švarus.

Pasakojo Jonas, klausėsi lėtinančio ligonio kvėpavimų ir kas dvi minutės šokdavo prie katilo. Šūpeltis ir

vėl prie ligonio.

Su ligonio jėgomis sekė ir Jono jėgos. Bet jis vis laikėsi.

Penktoliką dieną ligonis staiga atsisėdo, pasiūrėjo į Joną, atsikėlė, pariebė šūpeltį ir pilną su kaupi jėgėz nentes įžron. Tai buvo paskutinis šūpeltis. Prie katilo nasrų jis susauko ir daugiau nekėlė.

Jonas svirdėjo, bet įtengė pakelti ligonį ir paguldyti lovon.

— Liet pasimatymo, — ištarė ligonis ir užmerkė akis.

Ugnis katile sproginėjo ir šniokkė. Snypstė garai jau 10, rodykiė kyta. Jonas susmuko, kaip jo padėjęjas, prie pat katilo nasrų, trenkė galva į geležinę rankieną. Paspylė ugnis urve, sužalsravo akyse, rodos lyg šolo srovė iš katilo gliuonos nu visomis žarijomis ir ilgi ugnies liežuviai laizė Jono galvą.

Sakavkė Jonas, bet įstencė prisilinti prie vandens. Užvertė visą kibirą — taip gera.

Vanduo, suodys, kraujas susimaišė visa kartu ir tekėjo Jono kūnu. Atsigavo. Ča! garo, ugnies! — suriko Jonas — išpraust turiu, visą gyvenimą čia pašinas buvo, mano vienintelis ir sukaupė jėgas, ankiys nyko katilo nasruoke. Šniokkė ugnis, šniokkė ir Jono likučius beikvodamas.

Atmosferų 13. Pakilo atsargos čiaupai, tirštaiš debesimis išsoko garas. Jonas budrus. Prispaudė, pririšo kryptančius volus ir automatiškai nusileido čiaupai. Spadimas vėl ėmė kiiti.

— Pa'ank, drauguži, tu vienas tokiam kelyje! Ne! aš kartu, tik išpau-

(pabaiga 6 pusl.)

Darbo ir kapitalo santykiai Vokietijoje

Imdamas į savo rankas valdžią Hitleris pareiškė, kad Vokietijoje vyksta tikra revoliucija, kuri visam vokiečių gyvenimo susitvarkymui reikšia dar baisesnį sukilimą, nekaip 1918 m. revoliucija. Iš jo pirmųjų pareiškimų ir programos, išdėtos knygoje „Mano kovą“, galima buvo spręsti, kad ūkio srityje šis sukrėtimas turėtų nukrypti į kairę: neveltui Hitleris išpažino nacional-socialistų programą.

Ši programos dalis turėjo labiau rūpėti Hitleriui. Pirmiausia jis turėjo susirūpinti aprėžtu radikalizmu. Hitleris turėjo savy kažką turėti, kas galėtų prie jo sutraukti socialdemokratų ir komunistų milijonus. Aišku, marksistų vadų dalis pasidarė nepavojinga, o masė teko papirkti nacional-socialistų šūkiams, kuriuos naciaus pavėjo išaugoti savo politiniame bagaže.

Istintinė valdžioi naciai veikiai pamatė, kad „pasaka grodiečiui pasakoma, nekaip padaromas koks nors dalykas“. Jie negalėjo nacionalistiškai nusiteikusius vokiečius apiberti simpatijomis, nes jie priklausė kapitalistų klasei. Jų rankose buvo suteikti ūkio ir finansų žaizdes galimūmams.

Buvo elementai, kurie liko nepatenkinti, kad Hitleris paimęs valdžią pasirodė pažangus ir supainiotas socialines reformas su radikalizmu. Uzdaras partijos vidujis sukilimas, atvedęs į 1934 m. birželio mėn. 30 d. prie kruvinų įvykių rodo, kad dalis nacional-socialistų nebuvo patenkinti tuo painiojimu ir dargi įtarė keičiant pirmosios programos. Tačiau Hitleris į tai nekreipė dėmesio. Jis tikrai ūkio srities teoritika Federą pakeitė Sachtn, reichsbanko valdytoju, kuris iš šaknų ir pasaulinėmis pažūromis priklauso kapitalistų sferai. Sachtas buvo padarytas ūkio diktatorium. Šiuo momentu jis užima tokią stiprią poziciją, kad jam leidžiama protestuoti prieš viską... Prėjusiais metais, kai radikalų partizanų dalis ketino nepasisekimas iškelti aikštėn kritika buvo veikiai pasmerkta: kap. Remmas ir šimtas nepatenkintų buvo likviduoti revoliucine tvarka.

Hitleris šioj srityje pasirodė realiu politiku supratęs, kad nereikia užbėgti už akių ir pyktis su finansininkais ir pramonininkais.

Kapitalizmas Vokietijoje padarė daug kaidų. Konjunkcijos metu, ypačiai karo metu ir po to, kapitalizmas vadovavo visai Vokietijai. Vokiečių kapitalizmas virė savo sunkoj, naikino save. mokojo įdėjus pinigą tokius procentus, kurie virėjo ūkio rentabiliskumą. Tai padarė bevertį kapitalą. Tai gi jei dabartinį vokiečių kapitalą palyginti su prieškariniu, jis iš 100 milijardų sumažėjo iki 107 milijardų markių.

Iš tos sumos Vokietija mokojo karo reparacijos. Kapitalistai šias reparacijas mokojo iš savo kišenių. Tokie dalykai dar labiau padidino Vokietijos vidaus krizę ir davė pagrindą susidaryti 7 mil. bedarbių armijai.

Hitlerio režimas turėjo surasti iš

tos padėties išieiti, nes kitaip jis nurotų savo buvimo rezono. Šis uždavinys Hitleriui buvo nelengvas. Naujos ūkio formos, be kapitalistinės, nebuvo, o jei ir buvo, tai tik teorijoje. Tačiau kapitalizmas dėl susidėjusių aplinkybių smarkiai nusilpuėjo. Čia rūpejo gauti kapitalo ir svarbiausia padaryti ką nors su 7 mil. bedarbių armija.

Kaip jau žinoma, ūkis susideda iš dviejų faktorių — kapitalo ir darbo. Kai kapitalo nėra, tai vieninteliu ūkio punktu privalo būti darbas. Taip nusprendė naciai, bevykdydami savo programą praktikoje su tikrai revoliuciniu užsispyrimu. Pirmiausia jie nutarė paimti masni organizuoti viešuosius darbus. Pastatyta šimtai blizgančių „autostrodų“. Atnaujinama plačia prasme kolonizaciniai ir melioraci. darbai šiaurės Vokietijoje. Didžiai bedarbių kadrai iš miestų iškelti atgal į kaimus ir vyriausybei vadovaujanti dirba ūkio darbus. Įkurta nauja automobilių ir traktorių pramonė, kurioje gavo darbo 250 000 bedarbių.

Rezu tautai, rodo, ger. Spatij mėn. pabaigoje bedarbių skaičius sumažėjo dviem milijonais. Kitaip sakant, pramonei vėl pradėjus darbą, bedarbių skaičius sumažėjo 70%.

Taip dabartinę situaciją vaizduoja oficialūs nacional-socialistų sluoksniak.

Nors vokiečiai reparacijų ir nemo ka, tačiau jų vidaus kapitalas nepadidėjo. Mokesčių atžvilgiu nėra jokių lengvatų. Mat, Vokietija dabar ko'o nialinių išvežimo rinkų neturi ir dėl to dabartiniai prekybos apyvartos skaitiniai parodo tik deficitu augimą. Tai rodo, kad prekių pasikeitimo nėra ir nebūs jokios perspektyvos, nes visą kapitalą surija ginklų fabrikai.

Kai tai pastebės milijonai bedarbių, gavusių laikinai dirbti, kad iš jų išpaudžiama paskutinė sunka, tada tik jie suprast, ką reikšia nacional-socialistų partija.

„D. Ž.“

Moteris -- šeimos centras.

Sakoma, kad „pasaulį valdo vyras ir o vyras moteris“. Jeigu taip galima pasakyti, kiekviena šeima yra atkiras mažytis pasaulis, iš kurio susidaro didysis pasaulis ir valstybės.

Šeimos tėvas yra atsakingas už savo šeimos gerovę, už vaikų fizinį ir moralinį išauklėjimą, jų paruošimą savarankiškam gyvenimui ir t. t. Prie to atsakingumo prisideda ir kita šeimos galva — žmona — motina. Jie abu bendromis pajėgomis sukuria šeimos vyrų pareigos yra skirtingos.

Yra sakoma: „Kokia šeima, tokia ir valstybė“. Suprantama, kad du jauni nuoliai, sukurdami šeimą, užsideda labai sunkias pareigas. Daug mokslininkų, poetų ir kt. didvyrių yra kilusių iš to mažnio pasaulio šeimos ir suteikusių didelės reikšmės pasauly. Jei šeimos valdovai tarp savęs gerai sugyvena ir kilnoj drasioj auklėja vaikus tai jie būna pavyzdiniai žmonės.

Bet dažnai pasitaiko, kad senatvė tėvai turi eiti algetauti. Čia tėvai patys kalti, nes nemokojo vaikų auklėti. „Ką pasėsi tai ir piaiisi“, tai tikrai sia tiesa. Gimdamas kiekvienas žmogus, atneša su saviu kažką kilnaus, dieviško. Tačiau auklėjant tie pradai išaugdo arba visai nuslopinami.

Už vaikų auklėjimą daugiau atsakinga žmona — motina. Ši pareiga jai tenka beveik vienai. Bendras šei-

mos darnumas ir jaukumas taip pat daugiasia pareina nuo moters.

Vyrai dažnai būna reikalingi švelnios moteriškos globos, lygiai taip, kaip moterys vyro paramos. Ir jeigu moteris sugebės visą savo sielą atiduoti šeimai, ji būtina sudarys jaukų lizdelį.

Moteris, norinti būti šeimoj laiminga, turi būti švari, darbšti, taupi ir visuomet maloni, kad tariamuose jos žodžiuose vyras ir kūdikis visuomet pajustų laimės ir meilės dveikimą. Jos žvingsnis ir veido išraiška nebūtų atstumiantį ir kad vyras ar kūdikis nebijo- tų jos ko reikia paklausti.

Kiekvienas namų kampelis turi būti jos apžūrotojas ir kiekvienas daiktelis savo vietoj padėtas, kad prireikus galėtų tuojau paimti. Taip pat dažnai pasitaiko, kad žmona niekur ne dirbdama ir turėdama nedidele šeimą, ištiesom dienom eina po namus kalbėti su savo kaimynėm, o namų tvarkos nežiūri. Čia visuomet kyla nesantaika tarp žmonos ir vyro.

Dažnai taip pat pasitaiko, kad vyras kirtauja ir prageria visą savo ūdarbį. Su tokiu vyru material tenka daug vargo. Bet reikia turėti kantrybę. Patartina tais atveais su juo nesibarti ir vengti ginčų, nes iš to nieko neišeis ir dar pablogins savo padėti. Moteris privalo gerai iširti savo vyro būdą ir tik tada pradėti sėkmin-

gą kovą su jo silpnybėmis.

Reikia visuomet pasistengti sudaryti namuose tokį jaukų šeimos židinį, kad vyras ilgėtusi namų ir žmonos, o vaikai ir motinos.

Tik šitokia šeima gali būti laiminga ir duoti valstybei bei tautai naujų dingej žmonių.

M. Mikalaukaitė.

SPORTAS

FUTBOLAS.

Šį s. kmadienį Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyr. turi labai stiprias ir įdomias rungtynes iš taurės kurios įvyks São Caetano, su Brazilu klubu «F. C. Ceramica». Nors mokietiams teks ir stiprių klubų žaisti, bet tikimės kad mokiečiai šį kartą parodys savo techniką ir gražią žaidėjų kombinaciją su kuria galima tikėti šios taurės laimėjimo.

Torsidoras.

TIK LIETUVIŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 t k pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Jaunime, Naujiena!

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius rengia linksmus Š O K I U

VAKARUS

Lietuvių Namų saūjeje, rua Bandeirantes, 92 š. m. vasario 9, 16, ir 23 d. (sekmadieniais) nuo 7 iki 12 val. nakt. Jaunimui proga gražiai praleisti laiką ir pasilinksmiti!

GRIEŽIA «LITHUANIJOS» DŽAZ — BANDAS.

Karavaio proga kaukių baliai (fantazija)

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridintus patarimus lietuviams veitui. Taip pat vedu visokias bylas teismo įstaigose. Lietuval, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sô, 83 1º andar

Tel. 2-3885

ŠAMADOS SVETIMŠALIAMS

Darome šamadas žemdirbiams fazendierių sąskaiton. Laivakortės iš visų ir į visas pasaulio šalis. Pasai, naturalizacijos dokumentai, vertimai.

AGENCIA COMMERCIAL AMERICANA

Praça do Correio, 38 1º andar Caixa 3891 Tel. 4-4855 S. Paulo.

Brangus skaitytojai.

Per ištisus metus „LIETUVIS“ lankė tamstos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jaune tamsta rasdavai daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

„LIETUVIS“ buvo tamstos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti. „LIETUVIS“ neapvils tamstos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo neapvils! Taigi, nieko nelaukdams siųsk „Lietuvio“ prenumeratą 1936 metams.

Šiais metais „Lietuvis“ bus daug įdomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. „Lietuvį“ skaitys visi!

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske
- 2) José Paulino vaistinėj.
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Menkaičio krantuvėj S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krantuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krantuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoj visomis dienomis.

DEVĖK GRAŽIUS RŪPUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame suilg naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

VILLA ZELINA.

ZEMĖS SKLYPAI BE NUOŠIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 mlr. mėnesiui. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiiko.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, viduriųjų ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-ns aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladoira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 ankite.

Tel. buto 2-5068.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERO BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Inkstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoj ir užsieniuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasisulė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelis pas Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

„Lietuvio“ prenumera ta papiginta!

1936 metams „Lietuvis“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milrečių (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsa yti „Lietuvį“ savo giminėms bei draugams į Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“ įsteigta 1890 metais. Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas. ARTHUR SCHMIDT Rua São Caetano, 111 (senas n. 103) Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Paulo, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su paracelena arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Pionier	25. 1. 36.
Astrida	11. 2. 36.
Macedonier	20. 2. 36.

Kliuos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Nepriklausomybės šventės paminėjimas per radio.

Sekmadienio vakare (vasario 16 d.) maždaug 6 val. vakaro per radio «Record» bus transliuojamos lietuviškos plokštelės ir dainos mūsų kolonijos dainininkai T. Mažeika (vočas); «Naujoji Gaidynė» M. Petransko, «Patekė Aušrinė» A. Kačanausko, «Kaip Caras vyksta į karą», ir, V. Laurina vičius (baritonas) «Mano Gimtinė» A. Kačanausko.

9 val. vakare per radio «Cruzeiro» bus transliuojama visai Brazilijai Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas. Konsulas p. Gaudys pasakys trumpą prakaibą ir «Vilties» choras padainuos sekancijas dainas:

1. Oi, liudnas, liudnas... St. Šimkaus.
2. Jaunimo giesmė. . . . . J. Naujalo
3. Aš mergytė. . . . . V. Pautausko
4. Leiskit į tėvynę. . . . V. Pautausko
5. Tautos himnas.

Iš «Cruzeiro» stoties galės gerai girdėti provincijos, Rio de Janeiro Santos ir kitų vietų lietuviai.

RUNGTYNĖS 16 VASARIO PAMINĖTI

Sporto šaka „Lithuania“, Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvius ir naujos mokyklos „Parque das Nações“ pašventinimo proga, rengia 16 vasario futbolo rungtynes su „Parque das Nações“ F. C. Lietuvių komandos bus sudarytos iš geriausių visų skyrių žaidėjų. Rungtynės įvyksta „Parque das Nações“ (stotis Santo André, 2 val. po p.

Centro V-ba.

Nepaprasta iškilmė Villa Zelinoje Vasario 16 dieną --

Pašventinimas lietuvių kat. bažnyčios

Prie progos neužmirškite užėiti pas Karlos Korkišką, Avenida Zelina Nr. 33 Čia jūs galėsite pasiteirauti ir pasirinkti sau žemišs sklypą išsimokėjimui geriausioje vietoje ir geriausiomis sąlygomis. Taip pat duodu išsimokėjimui visą medžiagą namų statybai. KREIPKITĖS TIK PAS KARLOS KORKIŠKĄ, AV. ZELINA Nr. 33 visomis dienomis nuo ryto iki vakaro.

LIETUVIAI! Kas norite išgirsti garsiausius Lietuvos dainininkus, lietuvišką muziką, lietuviškas dainas -- atsilankykite į Dr. J. Basanavičiaus mokyklos salę š. m. vasario 8 d., lygiai 8 val. vakaro (Villa Anastacio) Ten bus demonstruojamos nepaprastai gražios lietuviškos plokštelės su elektriniu radio -- gramofonu. Vėliau šokiai iki 12 val. nakt. Pakvietami gaunami vietoje.

Pigūs ir geri pietūs bei vakarienė

tik Lietuvių Namų valgykloje RUA BANDEIRANTES, 92. Pietūs ir vakarienė tik po 1\$700. Priimami ir mėnesiniai pensjonistai (be buto). Pietūs ir vakarienė norintieji gali užsisakyti ir į namus. Neužmirškite! Geras maistas ir malonus patarnavimas tik Lietuvių Namų valgykloje. Užėikite ir įsitikinsite. Pietūs nuo 10½ iki 1½ val. Vakarienė nuo 6 iki 8 val. vakaro. Priimami pensjonistai.

PASAULY

Italai vėl smarkiai puola abisiniečius.

Naučiausios žinios praneša, kad paskutinėmis dienomis italai vėl pradėjo smarkius puolimus prieš abisiniečius. Šiaurės fronto italų aviacija padarė labai daug nuostolių abisiniečiams. Yra gana daug sužeistų ir užmirtų. Eina gandai, kad italai rimtai ruošiasi pulsi Abisinijos sostinę Adis Abeba ir ją bombarduoti. Šie gandai kelia didelį neramą.

Anglai patenkinti savo naujuoju karalium.

Mirus Anglijos karaliui Jurgiui V, sostą užėmė jo vyresnysis sūnus, Vilius princas, kuris dabar vadinasi Eduardu VIII. Visa anglų spauda džiaugiasi naujuoju karalium ir pažymi, kad Eduardas VIII seksias savo tėvo pėdais ir dirbsias anglių tautos ir valstybės gerovei.

Anglų karalius valstybiniam gyvenimo didelės reikšmės neturi. Jis beveik mažiau teisų turi už ministrų pirmininką.

Vokietijos už lenio prekybos balansas pasyvus.

Iš Berlyno pranešama, kad 1935 m. Vokietijos užsienio prekybos balansas pasyvus apie 5000 milijonų markių. Vokietijos ekonominė padėtis labai sunki. Bedarbių skaičius smarkiai padidėjas.

Pavojus Europos taikai.

Tautų Sąjungoje vėl svarstomas italų - etiopų konfliktas. Tautų Sąjunga nori pritaikinti Italijai griežtas sankcijas ir uždrausti ivesti žalią. Italų spada į Tautų Sąjungos žygi griežtai smerkia ir nurodo, kad tas žygi busias pavojingas Europos taikai. Kalbama, kad Italija išstosianti iš Tautų Sąjungos.

Sukilimas Mandžurijoje.

Mandžurijoje prasidėjo revoliucija prieš dabartinę vyriausybę. Sukilimas turjs komunistinio pobūdžio. Paskutinės žinios praneša, kad revoliuciją pavyko numalinti. Kalbama, kad sukilėlius rėmusi ir jiems vadovavusi Sovietų Rusija.

Tautų Sąjunga nepatenkinta Pietų Amerikos valstybių rusistatymu.

Tautų Sąjungoje vėl svarstomas sankcijų klausimas Italijai. Zenevoje reikiama nepasitenkinimo dėl Pietų Amerikos valstybių nusistatymo Italijos atžvilgiu. Mat, kokurios Pietų Amerikos valstybės Italų - Abisiniečių konfliktui laikosi neutraliai ir prie sankcijų ne prisideda.

Nužudytas Šveicarijos nacionalsocialistų vadas.

Iš Šveicarijos pranešama, kad Davos mieste studentas žydas Frank Furter revolverio šūviais nužudė Šveicarijos nacionalsocialistų vadą W. Gustloff Studentas Furter pats pasidavė policijai ir pareiškė, kad atkeršijęs Gustloffui už kovą prieš žydus.

Italija didina išlaidas karo laivynui.

Italijos vyriausybė prėmė 1936 metų sąmata karo laivynui. Šiems matams karo laivyno reikalams paskirta 305 mil. lirų daugiau, kaip buvo praeitais metais. 280 mil. lirų numatoma išleisti naujų karo laivų statybai.

— Į Rytų Afriką vėl Italija gabe na naujas kariuomenės dalis ir darbininkus. Paskutiniu laiku italai pradėjo smarkiai spausti abisiniečius. Labai daug nuostolių abisiniečiams padaro italų karo aviacija.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Banonį Kazį, sūnų Jono, gyv. Riberão Preto palikimo reikalu.
  2. Anną Kudrišovą (Oną Kudrešovaite).
  3. Oną Vaitkevičiūtę—Valasevičienę, palikimo reikalu.
  4. Bronių Baltrimavičių.
  5. Praną Stanislauskį atvykusį Brazilijon — 1927-1928 m.
- Visi piliečiai, kurie žino paieškomųjų asmenų gyvenamąsias vietas, tepraneša jų adresus Konsulatui.

Pranešimai.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJŲ POSĖDIS

įvykstatiką šį šeštadienį, vasario mėn. 8 d. 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS.

Šiuo pranešama, kad ateinantį penktadienį, vasario 14 diena, 8 val. vakaro šaukiamas Bom Retiro Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs mokyklos reikalai. Kviečiami ir svečiai.

Mokyklos Vedėjas.

PRAŠOMA GRAŽINTI KNYGAS.

Šiuo prašome visus Liet. Sąjungos Brazilijoje knygyno, kuris raudasi L. Namuose, rua Bandeirantes, 92 skaitytojus, jau senai paėmusius skaityti knygas, pasiskubinti gražinti knygynui. Yra skaitytojų, kurie paėmę knygą išleiko po keletą mėnesių ir daugiau. Visi knygyno skaitytojai, kurie turi paėmę knygas ankščiau kaip prieš tris mėnesius, prašome knygas skubiai gražinti, nes priešingu atveju būsime priversti viešai paskelbti pavardes asmenų, negražinančių knygų.

Knygyno Vedėjas.

GRIGORIAUS PIKELIO GIMINĖMS.

Juqery psichiatrinės ligoninės vedėjas praneša G. Pikelio giminėms, kad G. Pikelis visai pasveikęs ir prašo jį atsiimti iš ligoninės. Dėl smulkių informacijų G. Pikelio giminės gali kreiptis į Lietuvos Konsulatą.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišku:

J. Balčiūnui, J. Budzilui, J. Bukauskui, I. Barauskui, M. Dubinskui, J. Dymšai, T. Davolytei, V. Godiliauskui, J. Junkai, P. Kareivai, A. Kaminskui, P. Kiaušui, A. Kreivieniui, A. Karpovui, J. Masiūliui, F. Pelckui, A. Piečkaiytei, Iz. Stankevičiui, J. Sakauskui, T. Šablavičiui, M. Vosyliui, „Vilties“ žurnalui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Dėmėsio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagydu užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Ap žiūrėjimas ir adatos veltui. Priimu visomis dienomis bile kokia valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sô N. 32. Autobusas nuo seno turgaus.

Veltui!

išrūpinu planą iš Prefeitūros namų statybai tam, kas pirks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina Nr. 32 Villa Zelina.